

Sygn. akt IV Ca 962/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016r.

Sąd Okręgowy w Płocku, IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca SSO Małgorzata Michalska

Sędziowie:

SO Joanna Świerczakowska SO Renata Wanecka (spr.)

Protokolant: Anna Bałdyga

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2016r. w P.

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gostyninie z 13 października 2015r.,

sygn. IC 421/15

oddala apelację.

Sygn. akt IV Ca 962/15

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 8 maja 2015r. Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa wniósł o zasądzenie na jego rzecz od Powiatu (...) kwoty 7.283,44 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód podniósł, że zgodnie z art. 4c ust. 1 pkt. 1 – 3 ustawy z 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji prywatyzacji (Dz. U. 2013.216) w przypadku sprzedaży akcji, o których mowa w art. 4b ust. 1, część uzyskanych przychodów jednostka samorządu terytorialnego lub związek jednostek samorządu terytorialnego przekazuje, w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania przychodów z tego tytułu, na wyodrębnione rachunki funduszy celowych, o których mowa w art. 56 ust. 1, w następującej wysokości: 5% przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Reprywatyzacji; 15% przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców; 2% przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Skarbu Państw. Przekazanie przychodów ze sprzedaży akcji/udziałów powinno nastąpić w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania przychodów z tego tytułu. Na podstawie umowy sprzedaży udziałów z 24 marca 2014r. zawartej pomiędzy Powiatem (...), a Przedsiębiorstwem (...) spółką z o.o. w G. pozwany sprzedał 12.173 udziały za cenę 1.010.359 zł, przy czym cena została rozłożona na raty. Udziały te Powiat (...) nabył nieodpłatnie od Skarbu Państwa i dlatego był obowiązany do wpłaty określonej wyżej części przychodów na rzecz Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa w wysokości 222.278,98 zł w terminie do 23 czerwca 2014r. Pozwany wpłacił te środki z opóźnieniem, tj. 23 września 2014r. Dochodzona pozwem kwota stanowi skapitalizowane odsetki ustawowe za okres od 24 czerwca 2014r. do 23 września 2014r.

Powiat (...) wniósł o oddalenie powództwa, twierdząc, że nie pozostawał w opóźnieniu, skoro cena za zbycie udziałów w Przedsiębiorstwie (...) spółce z o.o. w G. została rozłożona na raty, to termin do wpłaty części uzyskanego przychodu nie powinien być od daty zawarcia umowy, jak utrzymuje powód.

Wyrokiem z 13 października 2015r. Sąd Rejonowy w Gostyninie w sprawie sygn. I C 421/15 zasądził od Powiatu (...) na rzecz Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa kwotę 2.499,56 zł z odsetkami ustawowymi do dnia 8 maja 2015r. do dnia zapłaty oraz kwotę 411,84 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, oddalając powództwo w pozostałym zakresie oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 788,16 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gostyninie kwotę 125 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej.

Sąd Rejonowy ustalił:

Umową nieodpłatnego przeniesienia praw z udziałów z 21 grudnia 2010r. między Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Skarbu Państwa a Powiatem (...), Powiat (...) nabył nieodpłatnie od Skarbu Państwa udziały w spółce Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w trybie art. 4 b ustawy z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2013, poz. 216 z późn. zm.).

W dniu 24 marca 2014r. pomiędzy Powiatem (...) a Przedsiębiorstwem (...) spółką z o.o. w G. została zawarta umowa, na mocy której Powiat (...) sprzedał tej spółce 12 173 udziały spółki Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. za cenę 1.010.359 zł. Zgodnie z § 2 umowy zapłata za sprzedane udziały miała nastąpić w kwocie 50.000 zł poprzez zaliczenie w dniu podpisania umowy tej kwoty wadium na poczet zakupów udziałów, 250.000 zł przed podpisaniem umowy, a pozostała część należności z tytułu ceny sprzedaży została rozłożona na raty: tj. 200.000 zł – płatne do dnia 31 maja 2014r., 100.000 zł – płatne do 30 września 2014r., 200.000 zł – płatne do 31 października 2014r. i 210.359 zł – płatne do 30 listopada 2014r. Raty zostały uiszczone w terminach wskazanych w umowie.

W piśmie z 6 maja 2014r. Powiat (...) zwrócił się do Ministerstwa Skarbu Państwa o udzielenie informacji, czy w związku z tym, że tylko część uzyskanej ze sprzedaży udziałów ceny została uregulowana w dniu zawarcia umowy sprzedaży, a pozostała część należności z tytułu tej ceny będzie płacona przez kupującego w czterech ratach, obowiązek przekazania przez Powiat środków finansowych, uzyskanych ze sprzedaży tych udziałów przychodów na rachunki odpowiednich funduszy celowych, powstanie oddzielenie dla otrzymanych przez Powiat środków finansowych z tytułu zapłaty każdej z rat, stosownie do wysokości każdej zapłaty oraz w terminie 3 miesięcy, liczonych od daty każdego wpływu tych środków finansowych na rachunek Powiatu, czy też obowiązek ten powstał jednorazowo, w terminie 3 miesięcy od daty zawarcia umówionej ceny, mimo że pozostała jej część zapłacona będzie później.

W piśmie z 22 maja 2014r. skierowanym do Powiatu (...) Ministerstwo Skarbu Państwa wyjaśniło, że „wydaje się, iż w przypadku sprzedaży akcji z płatnościami rozłożonymi na raty, na fundusze celowe wskazane w art. 4 c ust. 1 ukip powinny być przekazane środki od całości przychodów ze sprzedaży akcji, a nie od przychodów w danym roku budżetowym. Wątpliwość może budzić jednakże rozumienie pojęcia „uzyskane przychody”, co może wskazywać na zastosowanie podejścia kasowego. W ocenie Departamentu Działań Poprywatyzacyjnych należy przyjąć, że z tytułu sprzedaży akcji spółki (...) w G. na fundusze celowe, o których mowa w art. 4c ust. 1 ukip, powinny być przekazane środki od całości określonych w umowie przychodów z tytułu ceny sprzedaży tej spółki.

W piśmie z 3 czerwca 2014r. Powiat (...) zwrócił się do Ministerstwa Skarbu Państwa o jednoznaczne stwierdzenie, czy odpowiednią część przychodów, które mają być przekazane w terminie 3 miesięcy od zawarcia umowy sprzedaży i uzyskania pierwszej wpłaty z tytułu części ceny sprzedaży, należy liczyć od całej ceny tych udziałów określonej w umowie sprzedaży, czy też tylko od otrzymanej wówczas kwoty pierwszej spłaty, zaś pozostałe wpłaty na rachunki funduszy celowych mogą być przekazane później, w ciągu 3 miesięcy od dokonania zapłaty każdej z rat pozostałej części ceny.

W piśmie z dnia 17 września 2014r. Ministerstwo Skarbu Państwa wskazało Powiatowi (...) numery rachunków funduszy celowych, na które Powiat (...) miał obowiązek przekazać część przychodów uzyskanych ze sprzedaży udziałów w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania przychodów z tego tytułu.

W dniu 23 września 2014r. Powiat (...) przelał na rzecz Ministerstwa Skarbu Państwa za sprzedaż udziałów (...) Sp. z o.o. w G. kwoty 50.517,95 zł, 151.553,85 zł i 20.207,18 zł.

W dniu 16 października 2014r. Skarb Państwa wezwał Powiat (...) do zapłaty kwoty 7.283,44 zł tytułem odsetek naliczonych od dnia 24 czerwca 2014r. do dnia 23 września 2014r. od należności z tytułu odpisu na Fundusz Skarbu Państwa (662,13 zł.), Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców (4.965,98 zł.) i Fundusz Reprywatyzacji (1.655,33zł).

W piśmie z 31 października 2014r. Powiat (...) zwrócił się do Ministerstwa Skarbu Państwa o anulowanie naliczonych not odsetkowych, wskazując, że z korespondencji prowadzonej z Ministerstwem nie wynikało jednoznacznie, że Powiat (...) zobowiązany jest wpłacić jednorazowo na rachunki funduszy celowych, których numery nie zostały podane oraz nie były umieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Skarbu Państwa. Numery te zostały przesłane przez Ministerstwo w dniu 22 września 2014r., zaś w dniu 23 września 2015r. wymagana kwota została przelana.

W dniu 11 marca 2015r. Ministerstwo Skarbu Państwa ponownie wezwało Powiat (...) do zapłaty kwoty 7.283,44 zł.

W piśmie z 14 kwietnia 2015r. skierowanym do Ministerstwa Skarbu Państwa Powiat (...) podniósł, że jego zdaniem w sytuacji rozłożenia na raty płatności ceny za akcje jednostka samorządu terytorialnego powinna przekazać określona część ceny jedynie od otrzymanych rat, gdyż brak jest jakiegokolwiek podstawy prawnej, aby część tych przychodów przekazywać od rat, które nie zostały jeszcze przez kupującego zapłacone. W związku z tym odsetki ustawowe obciążające Powiat (...) z tytułu opóźnienia w przekazywaniu środków dotyczą tylko kwoty 300.000zł za okres od 25 czerwca 2014r. do 23 września 2014r. i wynoszą 2.333,59 zł oraz kwoty 200.000 zł za okres od 1 września 2014r. do 23 września 2014r. i wynoszą 393,21 zł. Zdaniem Powiatu, odsetki za pozostałe raty nie powinny być naliczone, z uwagi na to, że płatność kwoty stanowiącej 24 % całej ceny sprzedaży udziałów (...) Sp. z o.o. nastąpiła w dniu 24 września 2014r., a więc przed terminami otrzymania przez Powiat (...) kolejnych rat ceny, tj. 30 września 2014r., 31 października 2014r. i 30 listopada 2014r.

Sąd I instancji dokonał następującej oceny prawnej:

Sąd podniósł, że zgodnie z art. 4 c ust. 1 pkt.1-4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2013, poz. 216 z późn. zm.), w przypadku sprzedaży przez jednostkę samorządu terytorialnego akcji lub udziałów nabytych nieodpłatnie od Skarbu Państwa na podstawie art. 4 b ust. 1 tej ustawy, część uzyskanych przychodów jednostka samorządu terytorialnego przekazuje w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania przychodów z tego tytułu, na wyodrębnione rachunki państwowych funduszy celowych, o których mowa w art. 56 ust. 1 w następującej wysokości: 1) 5 % przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Reprywatyzacji, 2) 15 % przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców, 3) 2 % przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Skarbu Państwa i 4) 2 % przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Nauki i Technologii Polskiej. Fundusze z numerów 1-3 pozostają w dyspozycji Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa.

Sąd podkreślił, że w niniejszej sprawie bezspornym było, iż pozwany Powiat (...) był zobowiązany do zapłaty części przychodów uzyskanych z tytułu sprzedaży udziałów Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. umową z dnia 24 marca 2014r., gdyż Powiat (...) nabył nieodpłatnie od Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Ministra Skarbu Państwa, umową z dnia 21 grudnia 2010r. Pozwany nabył zatem przedmiotowe udziały na podstawie art. 4 b ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2013, poz. 216 z późn. zm.).Nie była przedmiotem sporu również wysokość uzyskanego z tego tytułu przychodu.

Spór w niniejszej sprawie – w ocenie Sądu Rejonowego - sprowadzał się natomiast do ustalenia daty powstania przychodów pozwanego Powiatu (...), gdyż w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania przychodów z tego tytułu, Powiat zobowiązany był do przekazania części środków uzyskanych z tego tytułu na wyodrębnione rachunki państwowych

funduszy celowych. Po upływie tego terminu zobowiązanie stało się wymagalne i powód mógł żądać, zgodnie z art. 481 § 1 kc, odsetek za czas opóźnienia.

Wątpliwość dotycząca daty powstania przychodu pozwanego wynikała z tego, że zapłata ceny za sprzedaż udziałów w (...) sp. z o.o. nastąpiła w ratach: w kwocie 300 000zł w dniu 24 marca 2014r. tj. w dniu podpisania umowy, w kwocie 200 000zł. – w dniu 31 maja 2014r., w kwocie 100 000zł. – w dniu 30 września 2014r., w kwocie 200 000zł. – w dniu 31 października 2014r. i w kwocie 210 359 zł. – w dniu 30 listopada 2014r. Fakt takiego sposobu zapłaty ceny nie był przez strony kwestionowany. Niemniej jednak, zdaniem powoda, w przypadku sprzedaży udziałów z płatnościami rozłożonymi na raty, na fundusze celowe wskazane w art. 4c ust. 1 ukip powinny być przekazane środki od całości przychodów ze sprzedaży udziałów, a nie od przychodów w danym roku budżetowym, a więc z tytułu sprzedaży udziałów spółki (...) w G. na fundusze celowe, o których mowa w art. 4c ust. 1 ukip powinny być przekazane środki od całości określonych w umowie przychodów z tytułu ceny sprzedaży tej spółki. Natomiast zdaniem Powiatu (...) w sytuacji rozłożenia na raty płatności ceny za udziały, jednostka samorządu terytorialnego powinna przekazać określoną część ceny jedynie od otrzymanych rat, gdyż brak jest jakiegokolwiek podstawy prawnej, aby część tych przychodów przekazywać od rat, które nie zostały jeszcze przez kupującego zapłacone.

Zdaniem Sądu Rejonowego, należało zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego Powiatu (...), że brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do przyjęcia, że obowiązek pozwanego przekazania części przychodów uzyskanych ze sprzedaży udziałów, dotyczył również części ceny, która nie została jeszcze zapłacona przez kupującego.

Sąd podkreślił, że wątpliwości pozwanego dotyczące terminu zapłaty części przychodów, w przypadku rozłożenia ceny na raty, przedstawił on powodowi w piśmie z dnia 6 maja 2014r. Powód nie zajął jednak jednoznacznego stanowiska w sprawie, wskazując, że „wydaje się, iż w przypadku sprzedaży akcji z płatnościami rozłożonymi na raty, na fundusze celowe wskazane w art. 4 c ust. 1 ukip powinny być przekazane środki od całości przychodów ze sprzedaży akcji, a nie od przychodów w danym roku budżetowym”. W piśmie tym powód nie wskazał jednak na podstawę prawną takiego stanowiska. Podstawy takiej nie wskazał również w odpowiedzi na pismo pozwanego z dnia 6 czerwca 2014r., w którym domagał on się jednoznacznego stanowiska powoda. Co więcej, również w pozwie powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, nie wskazał, jaka jest podstawa prawna do żądania zapłaty części środków finansowych, uzyskanych z raty jeszcze nie zapłaconej. Dopiero w toku sprawy, w piśmie procesowym z 3 sierpnia 2015r. powód wskazał na art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t. j. Dz. U. z 2014, poz. 851, z późn. zm.), który definiuje pojęcie „przychodu z nieodpłatnego zbycia rzeczy lub praw majątkowych”. Powód nie wskazał jednak przepisu, który definiowałby datę powstania przychodu, bo ta jest istotna przy ustalaniu wymagalności roszczenia. Powód przedstawił natomiast swoją interpretację, zgodnie z którą niezasadne jest twierdzenie pozwanego, że uzyskanie przychodu wiąże się z otrzymaniem zapłaty w ratach, bo przyjęcie takiego stanowiska oznaczałoby przerzucenie na Skarb Państwa ryzyka sprzedaży przez jednostkę samorządu terytorialnego akcji/udziałów spółek nieodpłatnie otrzymanych od Skarbu Państwa podmiotom nie gwarantującym zapłaty, zaś przepisy art. 4c ww. ustawy, mają na celu zabezpieczenie realizacji zadań państwa, finansowanych z funduszy celowych, przed wyzbywaniem się lub niekorzystnym rozporządzeniem majątkiem przekazany nieodpłatnie przez Skarb Państwa jednostkom samorządu terytorialnego. Dopiero na rozprawie w dniu 29 września 2015r. powód wskazał, że za datę uzyskania przychodu ze sprzedaży prawa majątkowego tj. udziału rozumie się datę umowy sprzedaży, chyba że wcześniej wystawiono fakturę lub wcześniej uzyskano zapłatę i wtedy datą uzyskania przychodu jest data faktury lub dzień zapłaty, co wynika z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W ocenie Sądu I instancji, podniesione przez powoda przepisy nie stanowią podstawy prawnej do żądania zapłaty środków finansowych uzyskanych z rat jeszcze nie zapłaconych przez nabywcę a zostały przedstawione wyłącznie na potrzeby niniejszej sprawy.

Sąd podkreślił, że ustawa z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2013, poz. 216 z późn. zm.) jest aktem prawnym szczególnym normującym kwestię komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. W ustawie tej brak jest przepisów regulujących stosowania do niej, w sprawach nieunormowanych, przepisów ustawy

z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t. j. DZ. U. z 2014, poz. 851, z późn. zm.). W związku z tym, nie ma podstaw do stosowania tych przepisów do kwestii uregulowanych w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji, w tym do ustalania wymagalności roszczeń Skarbu Państwa z tytułu przychodów ze sprzedaży akcji/udziałów.

Co więcej, w ocenie Sądu Rejonowego, nawet gdyby przyjąć, że w niniejszej sprawie ma zastosowanie ustawa z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych, to wskazany przez powoda art. 14 ust. 1, nie ma znaczenia dla jej rozstrzygnięcia, gdyż przepis ten wskazuje wyłącznie, co stanowi przychód w przypadku zbycia m.in. udziałów, jak w niniejszej sprawie, jednak okoliczność ta nigdy nie była kwestionowana przez pozwany Powiat. Natomiast w przypadku przepisów ww. ustawy, wskazujących na datę powstania przychodu, to powód nie wskazał na żadne konkretnie przepisy, stwierdzając jedynie, że za datę uzyskania przychodu ze sprzedaży prawa majątkowego tj. udziału, rozumie się datę umowy sprzedaży, chyba że wcześniej wystawiono fakturę lub wcześniej uzyskano zapłatę i wtedy datą uzyskania przychodu jest data faktury lub dzień zapłaty, co wynika z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. W ocenie Sądu I instancji, powód mógłby mieć na myśli art. 12 cyt. ustawy, który w ust. 3 a wskazuje na datę powstania przychodu. Jednak nawet ten przepis nie mógłby mieć zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż dotyczy przychodów związanych z działalnością gospodarczą i działami specjalnymi produkcji rolnej, a za taką nie można uznać sprzedaży udziałów (...) w G. przez powoda.

W ocenie Sądu Rejonowego, podstawą prawną do przyjęcia daty powstania przychodu wskazanej przez powoda, nie może być interpretacja przepisu art. 4c ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedstawiona przez powoda. Przyjęcie stanowiska pozwanego, że uzyskanie przychodu wiąże się z otrzymaniem zapłaty w ratach, oznaczałoby przerzucenie na Skarb Państwa ryzyka sprzedaży przez jednostkę samorządu terytorialnego akcji/udziałów spółek nieodpłatnie otrzymanych od Skarbu Państwa podmiotom nie gwarantującym zapłaty, zaś przepisy art. 4c ww. ustawy mają na celu zabezpieczenie realizacji zadań państwa, finansowanych z funduszy celowych, przed wyzbywaniem się lub niekorzystnym rozporządzeniem majątkiem przekazanym nieodpłatnie przez Skarb Państwa jednostkom samorządu terytorialnego. Powód nie wykazał w żaden sposób, że taka interpretacja jest utrwalona, ugruntowana i powszechnie stosowana. Co więcej, gdyby intencją ustawodawcy była szczególna ochrona Skarbu Państwa przed ryzykiem nieotrzymania zapłaty od niesolidnych kupujących, to nie było przeszkód, by stosowne konstrukcje prawne, gwarantujące zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa wprowadzić wprost do ustawy, czego nie uczyniono. Z drugiej zaś strony trudno przyjąć, że wolą ustawodawcy było obciążenie takim ryzykiem jednostek samorządu terytorialnego, które otrzymały akcje/udziały od Skarbu Państwa w celu wykonywania zadań własnych.

Mając powyższe na uwadze Sąd I instancji uznał, że za datę powstania przychodu pozwanego Powiatu (...) z tytułu sprzedaży udziałów w (...) Sp. z o.o. należy przyjąć zgodnie z wykładnią językową, dzień otrzymania zapłaty, a w przypadku rozłożenia zapłaty na raty oznacza to dzień zapłaty poszczególnych rat. W związku z tym, pozwany był zobowiązany, zgodnie z art. 4 c ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji do zapłaty części uzyskanego przychodu w terminie 3 miesięcy od otrzymania zapłaty poszczególnych rat: od kwoty 300.000 zł do dnia 24 czerwca 2014r., od kwoty 200.000 zł do dnia 31 sierpnia 2014r., od kwoty 100.000 zł do dnia 30 grudnia 2014r., od kwoty 200.000 zł do dnia 31 stycznia 2015r. i od kwoty 210.359 zł do dnia 28 lutego 2015r. Ponieważ pozwany uiszczył całą kwotę w dniu 23 września 2014r., w ocenie Sądu był w zwłoce jedynie w przypadku dwóch pierwszych płatności. Powodowi należą się zatem od pozwanego odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia w przekazywaniu środków jedynie od kwoty 300.000 zł za okres od 25 czerwca 2014r. do 22 września 2014r. włącznie oraz od kwoty 200.000 zł za okres od 1 września 2014r. do 22 września 2014r. włącznie. W przypadku pozostałych rat, środki zostały przekazane powodowi przed terminem ich wymagalności tj. przed upływem 3 miesięcy od ich otrzymania przez Powiat (...) i dlatego odsetki nie należą się. Sąd obliczył, zgodnie z art. 481 § 1 kc, kwotę odsetek na 2.499,56 zł. i w takiej wysokości zasądził ją na rzecz powoda od pozwanego, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił zarzutu pozwanego, że opóźnienie wynikało m.in. z tego, że powód nie wskazał numerów rachunków bankowych funduszy celowych, na które miały zostać dokonane przedmiotowe wpłaty. Jest bowiem

oczywistym, że to na pozwanym, jako zobowiązanym, ciążył obowiązek uzyskania numeru rachunków w terminie umożliwiającym mu dokonanie terminowej wpłaty i podjęcia w tym celu stosownych działań.

Ustawowe odsetki sąd zasądził zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia wniesienia pozwu na podstawie art. 481 § 1 kc.

Powód wygrał powództwo w 34,32 %. W związku z tym Sąd, proporcjonalnie do wygranej, zasądził na jego rzecz od pozwanego zwrot kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz obciążył go kosztami procesu proporcjonalnie do przegranej części na rzecz pozwanego, zgodnie z wyrażoną w art. 100 kpc zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów oraz § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz. 461).

Ponieważ powód nie miał obowiązku uiszczenia opłaty sądowej (art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Dz. U. z 2005r., Nr 167, poz. 1398 z późn., zm.), Sąd stosownie do art. 113 ust. 1 ww. ustawy obciążył nią pozwanego stosunkowo do przegranej części powództwa.

Apelację od wyroku złożył Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa, zaskarżając go w części oddalającej powództwo (punkt 2) i w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu (punkt 3); zarzucił naruszenie prawa materialnego art. 4c ust. 1 pkt. 1 – 3 ustawy z 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. 2015.747 – j.t.) poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, iż datą uzyskania przychodów ze sprzedaży udziałów w przypadku zapłaty ceny w ratach, jest data uzyskania wpływów z poszczególnych rat, a nie data zawarcia umowy sprzedaży udziałów.

Wskazując na powyższe, Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym oddalenia powództwa w części obejmującej kwotę 4.704,71 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 8 maja 2014r. oraz kosztów procesu przed Sądem I instancji oraz wniósł o zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy akceptuje w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne.

Na aprobatę zasługuje również interpretacja art. 4c ust. 1 pkt. 1 – 3 ustawy z 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. 2015.747 – j.t.), przedstawiona w uzasadnieniu Sądu Rejonowego. Zgodnie z treścią art. 4c ust. 1 pkt. 1 w/w ustawy, w przypadku sprzedaży akcji, o których mowa w art. 4b ust. 1, część uzyskanych przychodów jednostka samorządu terytorialnego lub związek jednostek samorządu terytorialnego przekazuje, w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania przychodów z tego tytułu, na wyodrębnione rachunki funduszy celowych, o których mowa w art. 56 ust. 1, w następującej wysokości:

- 1) 5% przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Reprywatyzacji;
- 2) 15% przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców;
- 3) 2% przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Skarbu Państwa;
- 4) 2% przychodów ze sprzedaży akcji - na Fundusz Nauki i Technologii Polskiej.

Ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji nie definiuje, w jaki sposób należy rozumieć „dzień uzyskania przychodów” ze sprzedaży akcji. Dlatego też co do zasady Sąd Okręgowy podziela pogląd apelującego, że w tym wypadku przez analogię należy sięgnąć do takich regulacji prawnych, w których to pojęcie jest używane w podobnym znaczeniu, np. w ustawie z 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. 2012.361 – j.t.) lub w ustawie z 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. 2014.851 – j.t.).

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 6 lit. a) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy między Powiatem (...) a Przedsiębiorstwem (...) spółką z o.o. w G., tj. 24 marca 2014r., za przychody z kapitałów pieniężnych uważa się m.in. należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, przychody z odpłatnego zbycia udziałów (akcji) oraz papierów wartościowych. W orzecznictwie Naczelnego Sądu Najwyższego na tle tego przepisu ukształtował się pogląd, że do przychodów z kapitałów pieniężnych zalicza się tylko takie wierzytelności, które w danym momencie podatnikowi należą się, czyli są wymagalne, przy czym nie ma znaczenia, czy podatnik już faktycznie uzyskał świadczenie wynikające z takiej wierzytelności, czy też jeszcze nie (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 grudnia 2014r., II FSK 3092/12, LEX nr 1551925). Z kolei w wyroku z 8 sierpnia 2013r., sygn. II FSK 2402/11 (LEX nr 1353992) Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że przychodem z tytułu nieodpłatnego zbycia udziałów w spółkach mających osobowość prawną są kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, przy czym dla celów podatkowych nie jest istotne to, czy osoba fizyczna faktycznie otrzymała zapłatę za sprzedaż określonych udziałów, czy też takiej możliwości nie otrzymała, a także i to, kiedy ją ewentualnie otrzyma. Istotne jest zaś dla chwili powstania obowiązku podatkowego ustalenie, w jakiej dacie podatnik (wierzyciel) może najwcześniej domagać się zapłaty z tytułu sprzedaży udziałów, czyli data wymagalności roszczenia. Oba przytoczone wyżej orzeczenia stanowią kontynuację linii orzeczniczej zapoczątkowanej wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 9 czerwca 2010r., wydanym w sprawie II FSK 282/09 (LEX nr 585074). Sądy te wskazywały na to, że nie ulega wątpliwości, iż przychód z tytułu zbycia udziałów w spółce kapitałowej został z mocy art. 10 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 17 ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zaliczony do przychodów z kapitałów pieniężnych. Norma wyrażona w art. 11 ust. 1 tej ustawy stanowi, że przychodem są przede wszystkim pieniądze otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika oraz jednocześnie określa moment uzyskania przychodu. Ogólna reguła wynikająca z tego przepisu przewiduje, że przychód w postaci pieniędzy lub wartości pieniężnych powstaje w momencie otrzymania ich przez podatnika lub w momencie postawienia ich do dyspozycji podatnika. Jest ona wyrazem przyjęcia przez ustawodawcę, tzw. metody kasowej ustalania przychodu, wiążącej jego uzyskanie z faktycznym wejściem w posiadanie określonych walorów pieniężnych lub możliwością faktycznego dysponowania nimi. Doznaje ona ograniczenia w kolejnych przepisach Rozdziału 2 ustawy (art. 10 do art. 20) i należy do nich m.in. art. 17 ust. 1 pkt 6 lit. a.

Natomiast zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych przedmiotem opodatkowania jest dochód, bez względu na rodzaj źródła przychodów, z jakiego został osiągnięty. W art. 12-14 ustawodawca uszczegółowił oraz dokonał korekty ogólnie określonego przedmiotu opodatkowania, stanowiąc iż przychodami są otrzymane pieniądze, wartości pieniężne, w tym również różnica kursowa, z tym że w przypadku działalności gospodarczej (...) przychodami objętymi opodatkowaniem są również przychody należne, choćby nie zostały jeszcze faktycznie otrzymane. Według wyroku Sądu Najwyższego z 26 marca 1993 r. sygn. akt III ARN 6/93 przychody naliczone to te przychody, które w następstwie działalności gospodarczej stały się należnościami (wierzytelnościami), chociaż faktycznie jeszcze ich nie uzyskano. Z kolei Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 21 czerwca 2001r. w sprawie III SA 252/00 stwierdził, że przychodami należnymi są przychody wymagalne w rozumieniu prawa cywilnego tj. możliwe do prawnie skutecznego ich dochodzenia (LEX nr 53972).

Sąd Okręgowy w pełni akceptuje przedstawioną wyżej interpretację zagadnienia momentu uzyskania przychodu na tle ustaw o podatku dochodowym od osób fizycznych i o podatku dochodowym od osób prawnych. Przenosząc te wywody na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że Powiat (...) uzyskał przychód z tytułu udziałów w Przedsiębiorstwie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w dacie wymagalności poszczególnych rat, mianowicie: co do 300.000 zł w dniu 24 marca 2014r., co do 200.000 zł w dniu 31 maja 2014r., co do 100.000 zł w dniu 30 września 2014r., co do 200.000 zł w dniu 31 października 2014r., co do 210.359 zł w dniu 30 listopada 2014r. Nabywca udziałów dokonał wpłat 24 marca 2014r. 300.000 zł (w tym 50.000 zł poprzez zaliczenie wadium na poczet ceny), 200.000 zł w dniu 31 maja 2014r., 100.000 zł w dniu 30 września 2014r., 200.000 zł w dniu 31 października 2014r., 210.359 zł w dniu 30 listopada 2014r. Zatem dopiero po upływie 3 miesięcy od terminu każdej z w/w rat, pozwany byłby w zwłoce w uiszczeniu części uzyskanego przychodu zgodnie z art. 4c ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Tymczasem Powiat (...) przelał na rzecz Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa 23 września 2014r. kwoty 50.517,95 zł, 151.553,85 zł, 20.207,18 zł (łącznie: 222.278,98 zł). Zatem opóźnienie obejmuje okres od 25 czerwca 2014r. do 23 września 2014r.

od 66.000 zł (300.000 zł x 22%) oraz od kwoty 44.000 zł (200.000 zł x 22%) od 1 września do 23 września 2014r., ponieważ od pozostałej części ceny należność na rzecz Skarbu Państwa została uiszczona jeszcze przed upływem 3 – miesięcznego terminu liczonego od wymagalności każdej z kolejnych rat. Sąd I instancji prawidłowo obliczył, że odsetki za opóźnienie wynoszą 2.499,56 zł.

Wyliczenie przedstawia się następująco:

Kapitałowe odsetki ustawowe

<i>Data od</i>	<i>Data do</i>	<i>Ilość dni</i>	<i>Stawka</i>	<i>Odsetki</i>	<i>Podstawa</i>
2014-06-25	2014-09-23	91	13 %	2 139,12 zł	<u>Dz.U.08.220.1434</u>

kwota >>	66 000,00 zł
odsetki >>	2 139,12 zł
razem do zapłaty >>	68 139,12 zł

Kapitałowe odsetki ustawowe

<i>Data od</i>	<i>Data do</i>	<i>Ilość dni</i>	<i>Stawka</i>	<i>Odsetki</i>	<i>Podstawa</i>
2014-09-01	2014-09-23	23	13 %	360,44 zł	<u>Dz.U.08.220.1434</u>

kwota >>	44 000,00 zł
odsetki >>	360,44 zł
razem do zapłaty >>	44 360,44 zł

2.139,56 zł + 360,44 zł = **2.499,56 zł**

Ponadto Sąd I instancji prawidłowo zasądził od tej kwoty odsetki ustawowe od daty wytoczenia powództwa, tj. od 8 maja 2015r., stosując art. 482 § 1 kc.

Mając powyższe na uwadze, należy uznać, iż Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy art. 4c ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji i dokonał prawidłowej wykładni tegoż przepisu, w szczególności oceny, jak rozumieć pojęcie „dnia uzyskania przychodu”.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację, na podstawie art. 385 kpc.

Joanna Świerczakowska Małgorzata Michalska Renata Wanecka